

„Badania nad źródłem zanieczyszczenia pasz przez GMO z uwzględnieniem problematyki dróg zanieczyszczeń możliwych i niemożliwych do uniknięcia”

Realizowane przez:

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Kierownik tematu: dr hab. Kazimierz Obremski

Główni wykonawcy:

dr hab. Kazimierz Obremski
dr hab. Józef Tyburski, prof. UWM
dr Paweł Wojtacha

6 listopada 2018

Organizmy genetycznie zmodyfikowane - GMO (z ang. Genetically Modified Organism) według art. 3 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 roku o organizmach genetycznie zmodyfikowanych jest to „organizm inny niż ludzki, w którym materiał genetyczny został zmieniony.

Cele wprowadzania modyfikacji genetycznych:

- poprawienie cech żywieniowych i sensorycznych żywności, obniżenie kosztów produkcji żywności
- nadanie roślinom odporności na herbicydy stosowane w rolnictwie, odporność na owady łuskoścżydłę lub też odporności na herbicydy i owady jednocześnie
- nadanie roślinom transgenicznym większej odporności na niekorzystne warunki środowiskowe, w tym: zasolenie, suszę lub mróz
- szybszy przyrost masy, odporności na choroby lub produkcji specyficznych białek

Materiał i metody

Sekwencja produkcji pasz:

1. Produkcja paszy konwencjonalnej dla karpi (Florabacter KARP Strong-3) na tucz z udziałem kukurydzy i soi GMO.
2. Czyszczenie linii do produkcji paszy sypkiej.
3. Czyszczenie linii paszy granulowanej.
4. Produkcja paszy dla karpi (Flobacter KARP Strong) na tucz w jakości EKO (NON-GMO).

Miejsca poboru prób do analiz

Pasza sypka – miejsce przed granulatorem

Pasza granulowana – workownica

Czyściwo 1 i 2 – workownica

Materiał i metody

Po produkcji paszy konwencjonalnej, a przez produkcją paszy ekologicznej zastosowano odpowiednie materiały do czyszczenia linii:

Eksperyment 1

- Śruta pszenna grubo mielona – **czyszczenie linii do produkcji paszy sypkiej włącznie z workownicą**
- Mieszanina śruty pszennej drobno mielonej i ekstrudowanych nasion soi NON- GMO w ilości 200 kg/czyszczenie – **czyszczenie linii produkcji paszy granulowanej**

Eksperyment 2

- Mieszanina śruty pszennej grubo mielonej (50%) i grysu wapiennego (50%) frakcji 2 - 4 mm w ilości 200 kg/czyszczenie – czyszczenie linii produkcyjnej paszy sypkiej włącznie z workownicą
- Mieszanina śruty pszennej drobno mielonej i ekstrudowanych nasion soi NON – GMO- w ilości 200 kg/ czyszczenie – czyszczenie linii produkcyjnej paszy granulowanej

Oznaczenia zawartości materiału GMO w paszach i materiałach paszowych wykonano testami ELISA firmy Romer Labs:

- Agra Quant Cry 1 Ab Plate - nr kat. 110000
  - ✓ służy do oznaczania białka Cry 1Ab, produktu genu pochodzącego z *Bacillus thuringiensis*, mającego działanie owadobójcze
  - ✓ gen ten został zastosowany do modyfikacji odmian kukurydzy – **Monsanto - MON 810** oraz **Syngenta Bt 11**.
- Agra Quant RUR Soya Grain Plate – nr kat. 7100000
  - ✓ służy do oznaczenia białka CP4 EPSPS pochodzenia bakteryjnego (*Agrobacterium tumefaciens*)
  - ✓ gen został zastosowany do modyfikacji soi w celu uzyskania jej odporności na glifosat (Roundap)
  - ✓ test jest przeznaczony do oznaczania odmian soi modyfikowanych przez gen CP4 EPSPS, a tym samym do oznaczania udziału soi GMO w produktach żywnościowych i paszach
  - ✓ właściwy do oznaczania niemodyfikowanego termicznie białka CP4 EPSPS, produktów sojowych nie traktowanych wysoką temperaturą (ekstruzja). Podczas oznaczania udziału GMO zastosowano standard: Soya full-fat fluor(FFF) Standards (numer katalogowy: 7100001).

- AgraQuant Toasted Meal Plate – nr kat. 7099999,
  - ✓ jest testem ELISA opracowanym do detekcji białka CP4 EPSPS, produktu genu pochodzącego z *Agrobacterium tumefaciens* modyfikującego soję odporną na Roundap
  - ✓ przeznaczony do oznaczania białka i materiału GMO (zawierającego odpowiedni gen), w produktach traktowanych temperaturą w procesach technologicznych, także w izolatach białkowych
  - ✓ jako standard zastosowano Soya Defatted Flour (DF) Standards (nr kat. 7100002).

Zakresy stężeń standardów

Agra Quant CRY1 Ab (Maize) – 0% non GMO corn flour, 0,15% MON810 corn flour, 0,5% MON810 corn flour, 2,0% MON810 corn flour

AgraQuant Toasted Meal Plate GMO Check Soya Standards – 0%, 0,3%, 1,25% i 2,5% (soya defated flour)

AgraQuant RUR Soya Grain Plate GMOCheck Soya Standards - mm 0%, 0,3%,1,25% i 2,5% (soya full fat flour)

Cel projektu

Ocena skuteczności różnych metod czyszczenia linii technologicznej do produkcji paszy dla karpia, w kontekście obecności białka modyfikowanej genetycznie soi i kukurydzy w produkcie finalnym.

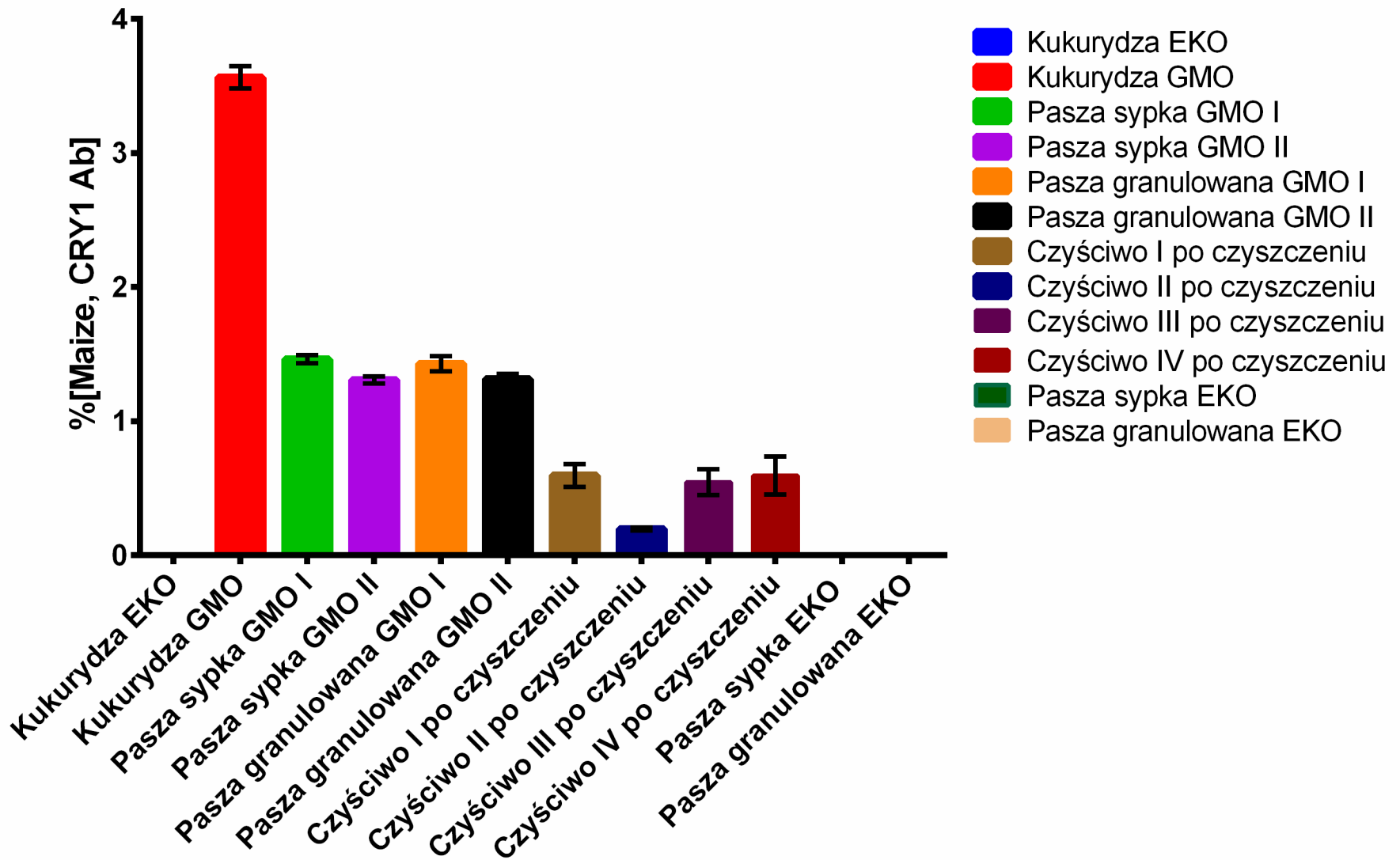
Receptura wykorzystana w badaniach do produkcji paszy konwencjonalnej

Rodzaj surowca	Udział procentowy surowców [%]	Udział wagowy surowców [kg]
Premiks 5% Karp	5,00	25,00
Śruta sojowa 46%	26,00	260,00
Śruta rzepakowa 34%	12,00	120,00
Susz z lucerny 17%	6,00	60,00
Pszenżyto	20,50	205,00
Pszenica	15,00	150,00
Olej sojowy	2,00	20,00
Kukurydza	10,00	100,00
Lepiszczce ligninowe	1,00	10,00
Monobent	2,50	25,00

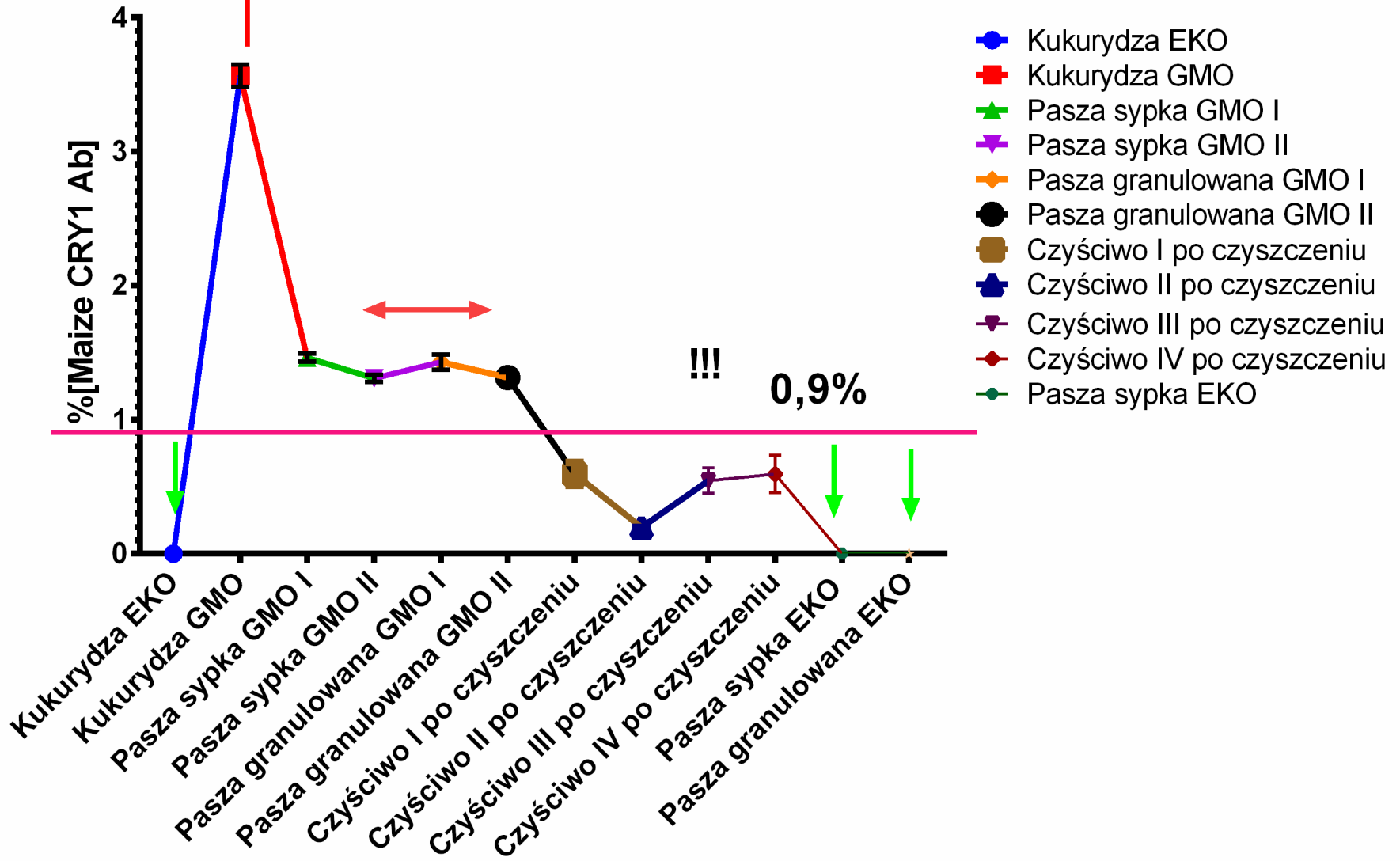
Receptura wykorzystana do produkcji paszy w standardzie EKO

Rodzaj surowca	Udział procentowy surowców [%]	Udział wagowy surowców [kg]
Premiks 5% Karp	5,00	25,00
Susz z lucerny 17%	5,00	25,00
Pszenica	39,50	197,50
Kukurydza	10,00	100,00
Lepiszczce ligninowe	1,00	10,00
Monobent	2,50	25,00
Soja nasiona tostowane	22,00	110,00
Łubin wąskolistny	15,00	75

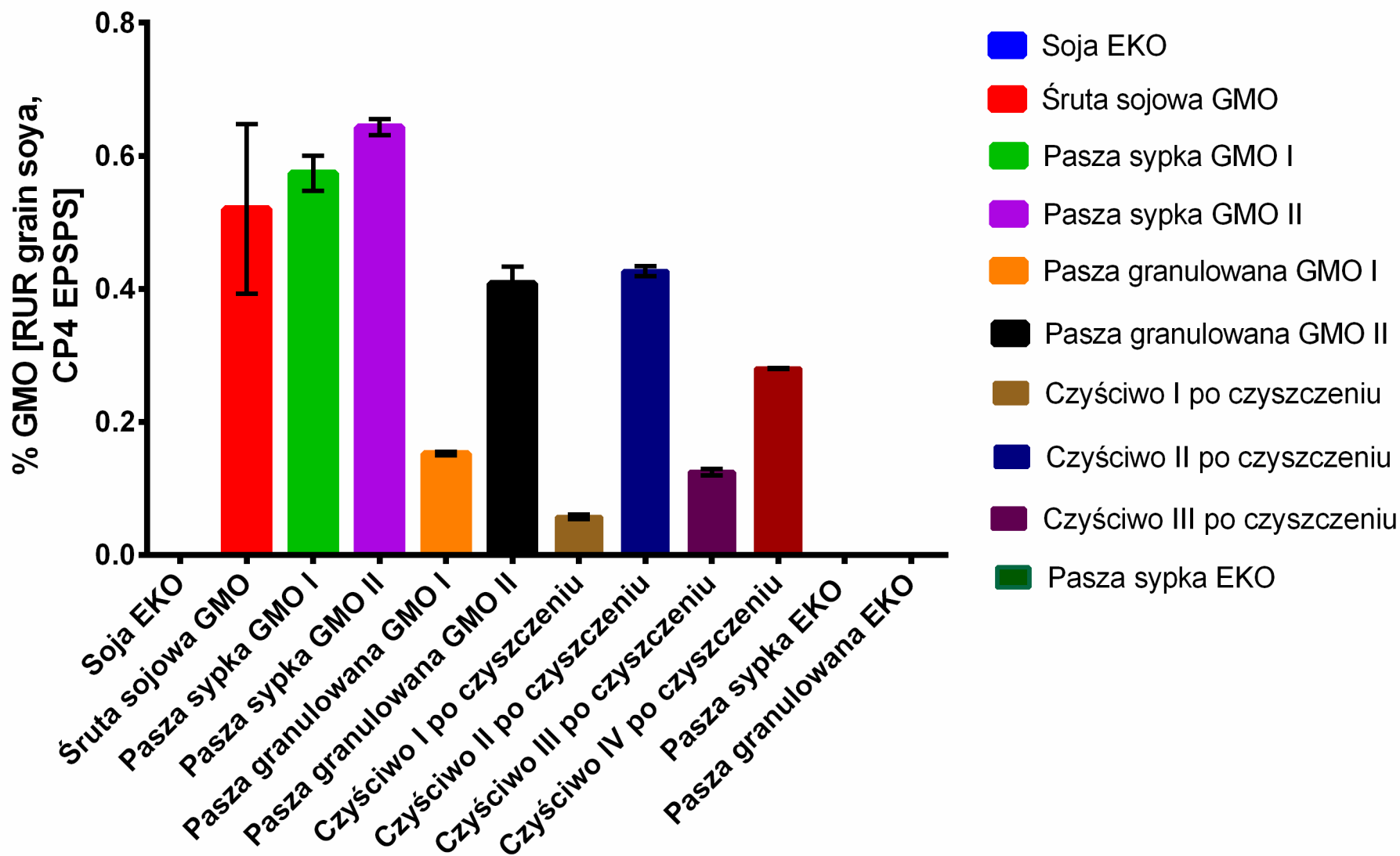
kukurydza CRY1 Ab GMO

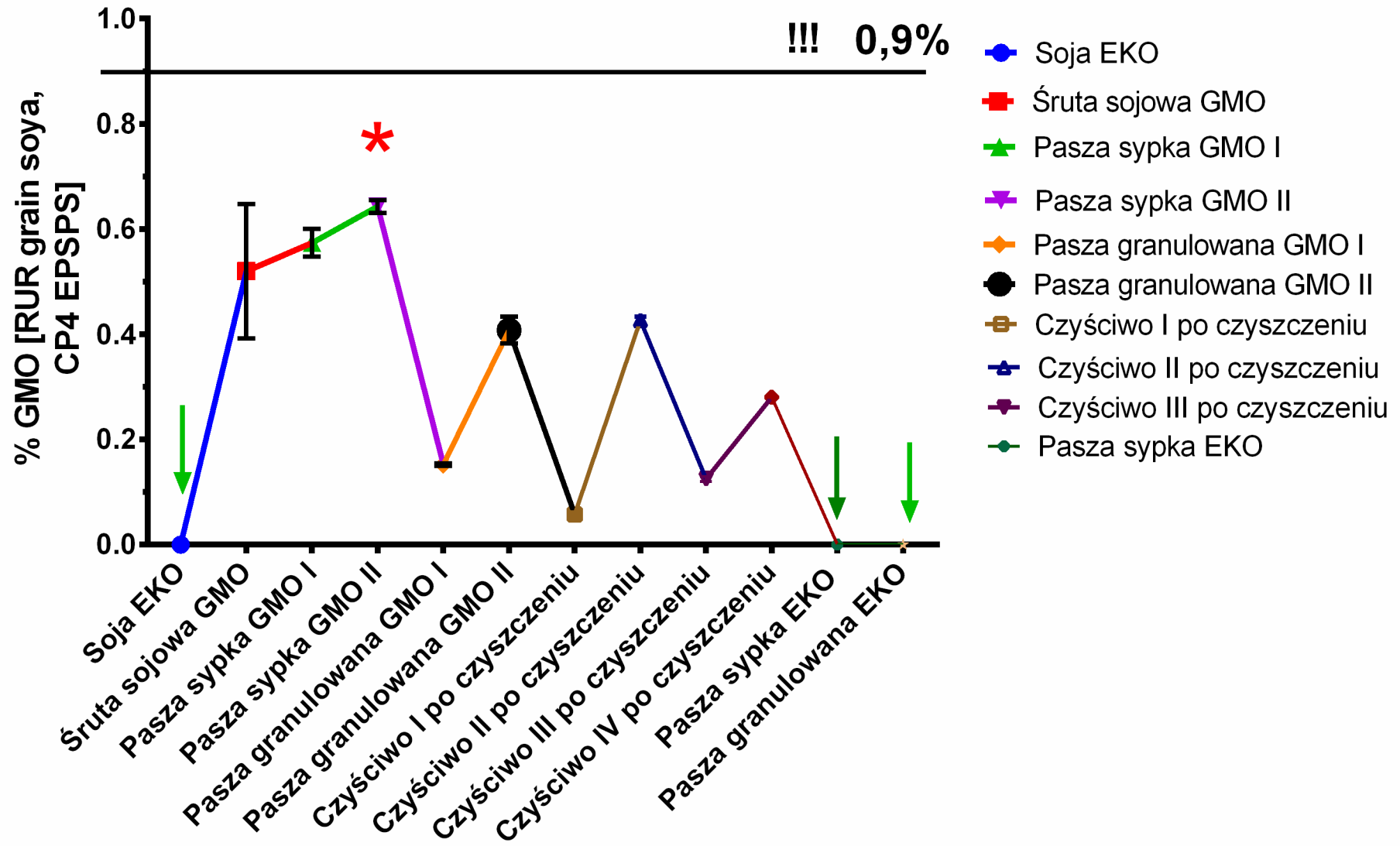
kukurydza CRY1 Ab GMO

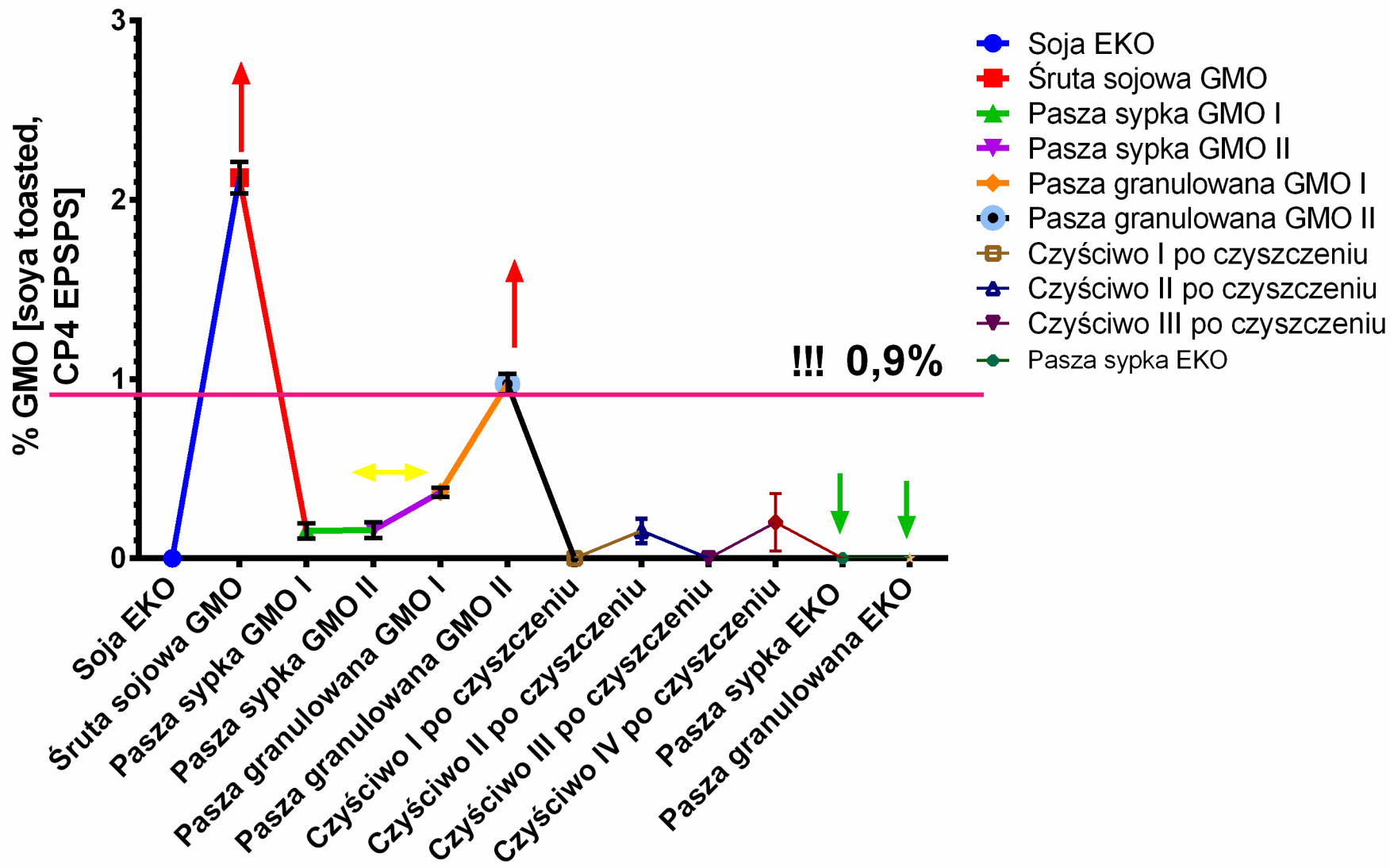
"soya rur" - wyniki zebrane

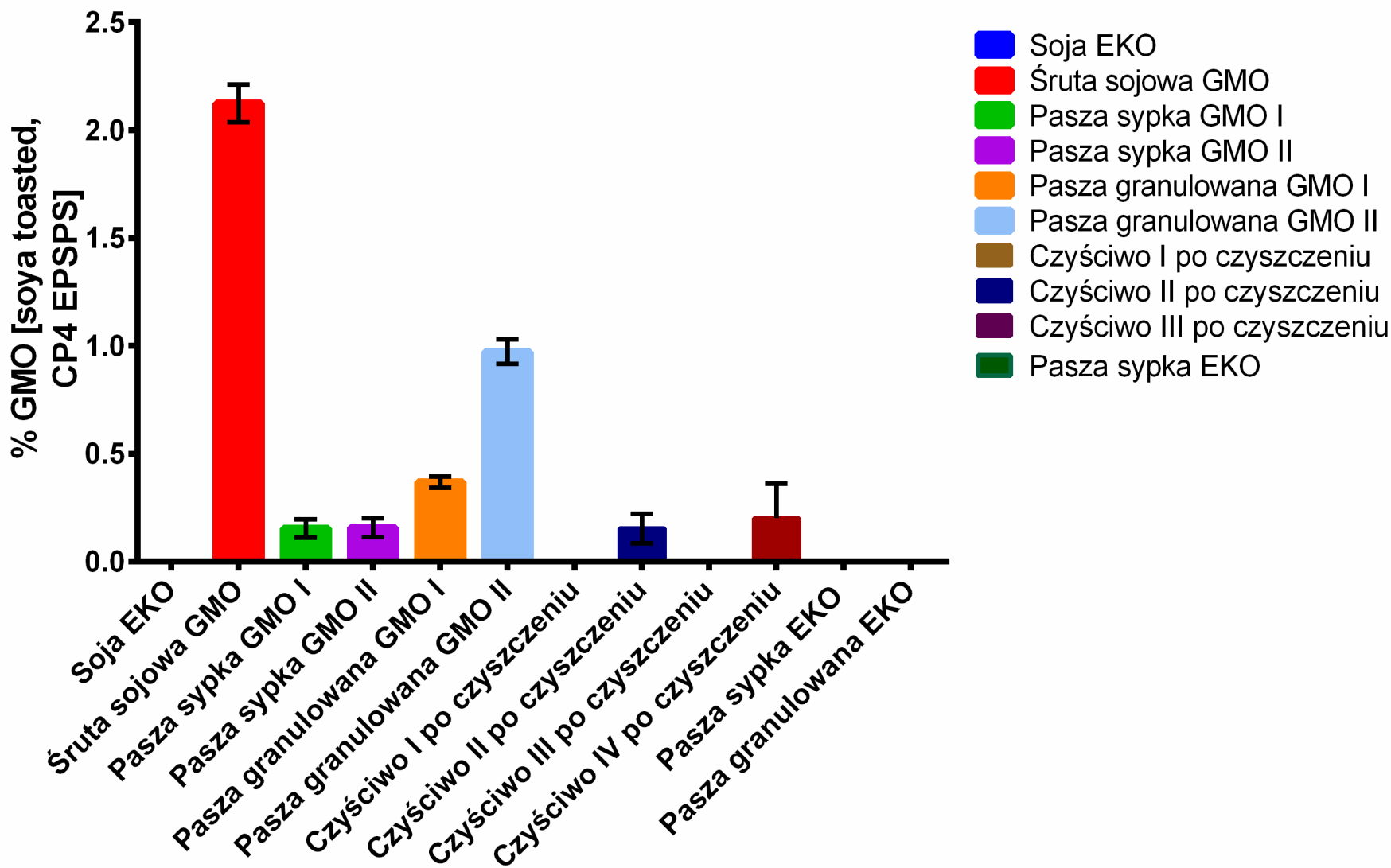
"soya rur" - wyniki zebrane

"soya toasted" - wyniki zebrane

"soya toasted" - wyniki zebrane

Wnioski

- W świetle uzyskanych wyników należy stwierdzić, że zastosowane testy ELISA są prawidłowym narzędziem do wykrywania i ilościowego oznaczania materiału kukurydzy i soi GMO (zawierającego odpowiednio białka Cry1 ab i CP4 EPSPS) w badanych materiałach paszowych, paszach i materiałach czyszczących.
- Nieskomplikowana procedura wykonania testu ELISA oraz precyzja metody immunoenzymatycznej, pozwalają na wykorzystanie ich do wykrywania materiału GMO nawet w wysoko przetworzonych produktach.
- W paszach stwierdzono, większą zawartość białka soi GMO poddanego obróbce, niż białka nie poddanego tej obróbce (natywnego). Oznacza to, że w przypadku oznaczeń zawartości materiału GMO zawierającego białko sojowe, należy zastosować test ELISA przeznaczony do pomiaru materiału z białkiem modyfikowanym termicznie (test AgraQuant Soya Toasted ELISA).

Wnioski

- W świetle uzyskanych wyników badań można stwierdzić, że zaproponowana metoda czyszczenia linii technologicznej używanej do produkcji pasz konwencjonalnych, może być skuteczna w usuwaniu pozostałości materiału kukurydzy i soi GMO, a tym samym może być proponowana, jako prawidłowy sposób zapobiegania zanieczyszczeniu pasz ekologicznych produkowanych na konwencjonalnych liniach technologicznych.
- Wszystkie rodzaje testowanych czyściw, zastosowane na liniach technologicznych do produkcji pasz, na których prowadzono badania, w 100% spełniły swoją rolę. Chociaż nie da się wykluczyć, że na liniach technologicznych innej konstrukcji, czy w podczas różnych warunków klimatycznych, efekt nie będzie aż tak dobry, to zdaniem zespołu badawczego najważniejszym czynnikiem warunkującym wysoką skuteczność czyściw jest staranność wykonania procedur czyszczenia linii technologicznej.